

ПРОГРАМА – УПЪТВАНЕ

За самоподготовка и явяване на изпит по български език, съгласно Наредба №15/13.12.2005 за установяване на владеенето на български език и професионална терминология на български език от чужденците за упражняване на медицинска професия в Република България

Съгласно чл.7 от Наредбата владеенето на български език и професионална терминология се установява от комисия чрез изпит, провеждан от Центъра за контрол и оценка на качеството на училищното образование (ЦКОКУО) по предварително оповестен график.

Целта на изпита е да се установи до каква степен кандидатът владее български език и професионална терминология на българския език писмено и говоримо.

Изпитът по български език се състои от две части: писмен и устен.

Писменият изпит включва:

- тест по практическа граматика;
- трансформация на диалог в непряка реч;
- трансформация на текст от сегашен в минал план;
- предлагане на достъпни и разбираеми за пациента съвети от специалиста в императивна форма;
- употреба на нелични глаголни форми, широко застъпени в езика на медицината; приложение на синоними и синонимни словосъчетания, дефиниция на термини от медицинската практика;
- работа с текст – четене с разбиране на специализирана литература по съответната медицинска професия.

Устният изпит се изразява в свободен разговор с изпитната комисия, насочен както към разговорно-битовата лексика, така и към конкретната специалност на кандидата; ситуативни задачи, свързани с общуването на медицинския специалист с пациенти или хората, които се грижат за тях, с членовете на екипа, персонала на лечебното/здравно заведение и специализирани институции от системата на здравеопазване.

Обхват на материала за писмен изпит /Практическа граматика/

1. Съществително име. Род. Единствено и множествено число. Бройна форма за множествено число. Определителен член. Членуване.

2. Прилагателно име. Род. Число. Съгласуване по род и число със съществителното име. Определителен член. Членуване. Степени за сравнение.
3. Числително име . Числително бройно. Числително редно.
4. Местоимение. Лични местоимения – именителни кратки и пълни винителни и дателни форми. Възвратно – лични местоимения. Показателни местоимения за близки и отдалечени лица и предмети. Притежателни местоимения – пълни и кратки форми. Въпросителни местоимения. Относителни местоимения и наречия. Отрицателни местоимения и наречия. Обобщителни местоимения и наречия.
5. Глагол. Спомагателният глагол **СЪМ** в сегашно, минало и бъдеще време в изявително, преизказно и повелително наклонение. Сегашно време на глаголите от I, II и III спрежение. Свършен и несвършен вид на глагола. Минало свършено време. Минало несвършено време. Минало неопределено време. Минало предварително време. Бъдеще време в миналото. Бъдеще предварително време. Бъдеще време. Повелително наклонение. Преизказно наклонение. Условно наклонение. Деятелен залог и страдателен залог.
6. Просто изречение. Изявителни изречения. Въпросителни изречения с въпросителна дума. Въпросителни изречения с въпросителната частица **ЛИ**. Въпросително – отрицателно изречение. Безлични изречения.
7. Сложно изречение. Сложно съчинено изречение. Сложно съставно изречение с подчинено обстоятелствено изречение за цел, причина и условие. Условно изречение. Сложно съставно изречение с подчинено допълнително изречение. Сложно съставно изречение с подчинено определително изречение.
8. Пряка и непряка реч.

Изисквания към кандидатите

Чуждестранните граждани, кандидати да упражняват медицинска професия в Република България, трябва да имат сериозни познания и умения за практическо използване на основния речников състав, граматически структури и професионална терминология на български

език. По отношение на речниковия състав се обръща внимание на познаването и използването на синоними и антоними. По отношение на граматическите структури особено важни са уменията да се правят трансформации от една граматическа структура в друга.

Кандидатите трябва да владеят и използват в достатъчна степен професионалната терминология на български език писмено и говоримо.

Препоръчителна учебна литература:

1. Стефка Петрова, Правда Цанкова, Елица Куртева и др. – Учете български език, Ниво 1, Ниво 2А и 2Б. София, 2004 г.

2. Юлия Антонова, Елга Кирякова, Татяна Накова – Български език. България и българите. Основен курс за чуждестранни студенти. Книга за студента. София, 1997г.

3. Светла Стоичкова – Кратка практическа граматика. София, 2006г.